Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Têrgulu Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de anunciurĭ:
Braşovu, piaţa mare, Têrgulu Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Têrgulu Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 15. Braşovŭ, Joi, 21 Ianuarie (2 Februarie) 1893.

Braşovŭ, 20 Ianuarie v.

In comitatulŭ Făgăraşului se înmulţescŭ lipitorile ca ciupercile. Contingentulŭ celŭ mai mare l'a datŭ până acuma administraţia şi justiţia, ér acum s'a adausŭ şi noua cale ferată din Ţéra-Oltului.

Poporaţiunea băştinaşă a acestui comitatŭ se vede astăḑĭ judecată, administrată şi servită aprópe numai de veneticĭ străinĭ. Dér décă aceştĭ veneticĭ s'arŭ fi importatŭ pe teritoriulŭ comitatului Făgăraşŭ cu scopulŭ de a servi interesele poporaţiunei şi ale comitatului; faptulŭ s'ar păré mai puţinŭ revoltătorŭ; esperienţa dovedesce însĕ, că ei au fostŭ importaţĭ cu scopulŭ vĕditŭ, de-a stórce poporaţiunea română, de-a se îngrăşa de pe spinarea ei şi de-a nu-i face în schimbŭ nicĭ unŭ serviciu.

După ce fostulŭ fişpanŭ alŭ Făgăraşului, Horvath Mihaly, a înmormêntatŭ poporaţiunea într'o datoriă de 22,000 fl anualĭ pe timpŭ de 50 de anĭ, veni în loculŭ lui actualulŭ fişpanŭ Guido de Bausznern, care nu scie românesce nicĭ o bóbă, nu pricepe limba poporaţiunei şi prin urmare, mănâncă de géba pâuea poporului, nefiindŭ capabilŭ de a sta în serviciulŭ acestuia.

Dér nicĭ n'a fostŭ trimisŭ d-lŭ Bausznern în comitatulŭ Făgăraşului pentru ca sĕ facă servicii poporaţiunei române din acestŭ comitatŭ; elŭ a fostŭ trimisŭ numai pentru ca sĕ şicaneze pe Românĭ şi sĕ-i denunţe. Abia sositŭ în comitatulŭ Făgăraşului, prima lui grijă a fostŭ, sĕ huiduiéscă pe Românĭ din posturĭ, sĕ-i despóie de pâne, sĕ i înlocuiéscă cu veneticĭ de-ai sĕi şi sĕ-şĭ fericéscă rudeniile.

Mai întâi a scosŭ din postŭ pe viceşpanulŭ românŭ Grămoiu şi l'a înlocuitŭ cu o rudeniă a sa, cu faimosulŭ Kapocsanyi Mor; la o altă rudeniă scăpătată îi dete postulŭ de fiscalŭ; pe fisolgăbirĕulŭ românŭ dela Arpaşŭ l'a trasŭ în cercetare şi l'a huiduitŭ din postŭ, punêndŭ în loculŭ lui érăşĭ o rudeniă a sa; acesta apoi la rêndulŭ sĕu luă lângă sine ca ajutătorŭ o altă rudeniă de-a fişpanului, şi aşa mai departe până la a şéptea spiţă.

O jumĕtate de anŭ a fostŭ de ajunsŭ pentru noulŭ fişpanŭ alŭ Făgăraşului ca sĕ-şĭ fericéscă tóte rudeniile. De aci înainte vandalismulŭ s'a continuatŭ şi se continuă. Rudeniile fişpanului ajunse odată la cârmă, caută locŭ sĕ-şĭ fericéscă fiiĭ, nepoţii şi strănepoţii.

Astfelŭ Românii din comitatulŭ Făgăraşului, carĭ formézá 95% ale poporaţiunei, au ajunsŭ sĕ nu mai aibă astăḑĭ nicĭ atâţa funcţionarĭ din sînulŭ lorŭ, câţĭ au póte chiar şi cele mai din urmă lăpădăturĭ ale comitatului. Oficiile publice suntŭ ocupate de individĭ scăpătaţĭ, necapabilĭ şi în mare parte imoralĭ. Aceştia nu pórtă la inimă binele şi interesele poporului, nu pricepŭ nicĭ măcarŭ limba acestuia şi prin urmare, chiar décă ar voi, nu suntŭ capabilĭ de-a sta în serviciulŭ poporului. Ei cunoscŭ unŭ singurŭ scopŭ: sĕ-şĭ facă stare şi sĕ se căpătuéscă. Pentru acésta au fostŭ aduşĭ pe spinarea poporului românŭ din acestŭ comitatŭ nenorocitŭ şi pentru acésta şi trăescŭ.

Tóte acestea le scie şi camera, s'au adusŭ şi la cunoscinţa guvernului, dér guvernulŭ tace şi prin tăcerea sa confirmă şi sancţionéză fărădelegile dela Făgăraşŭ. Aceste fatale creaturĭ ungurescĭ îşĭ maschéză căpătuirea lorŭ sub vĕlulŭ patriotismului; lovescŭ, taie şi denunţă totŭ ce le stă în cale, ér guvernulŭ li-o ia în nume de bine şi le ḑice: loviţĭ în „trădătorii patriei“, de aceea v'am pusŭ mai marĭ peste ei!“

După tóte aceste, mai năvălesce acum asupra Românilorŭ dela Făgăraşŭ o nouă caravană de veneticĭ străinĭ, — caravană importată de-odată cu deschiderea căii ferate din Valea-Oltului. Aducerea acestei linii ferate îi costă marĭ jertfe pe locuitorii din acestŭ comitatŭ, locuit de Românĭ. Timpŭ de 50 de anĭ ei au sĕ plătéscă pentru aducerea acestei linii ferate câte 22,000 fl. la anŭ,—sumă ce va aduce cu sine ruinarea ţĕrănimei.

Şi care este rĕsplata? — Corespondenţa din Valea-Oltului, ce-o publicămŭ mai josŭ, rĕspunde la acéstă întrebare în terminĭ destulŭ de elocuenţĭ. Nicĭ măcarŭ atâta mulţumire nu au bieţii Românĭ, ca sĕ se pótă înţelege cu noii funcţionarĭ în limba lorŭ română, ci pe banii lorŭ proprii trebue sĕ sufere insulte, batjocurĭ şi pagube din partea dróiei de veneticĭ, importaţĭ aicĭ cine scie de pe ce puste ale Ungariei.

Décă tóte acestea nu suntŭ de ajunsŭ pentru de a deştepta îngrijirĭ din partea celorŭ chiămaţĭ; décă adênca amărăciune a Românilorŭ, căreia i-s'a datŭ de atâtea-orĭ espresiune vĕdită în adunările comitatense dela Făgăraşŭ, este cu atâta uşurinţă desconsiderată din partea celorŭ din fruntea ţĕrei: atuncĭ ce mai rĕmâne de făcutŭ? Ce mai rĕmâne, când poporulŭ românŭ îşĭ va perde orĭ-ce nĕdejde? Cugetatu-s'au óre cei dela cârma ţĕrei asupra consecinţelorŭ unei astfeliu de desnĕdĕjduirĭ?

Autonomia catolică ungurescă
şi
Biserica română gr.-unită.

III.

Procederea Eminenţei Sale, a d-lui Primate, care se puse şi continuă a se pune în acéstă cestiune în corespondenţă directă cu Ordinariatele române, cu ignorarea mitropolitului, a unicului nostru capŭ independentŭ şi autonomŭ, supusŭ numai Pontificelui romanŭ, care singurŭ are dreptŭ de jurisdicţiune asupra dieceselorŭ nóstre, întări încă pe Românii cat. de ritŭ or. în neîncrederea şi temerile lorŭ.

Dreptŭ aceea, noi, representanţii diecesei române gr. cat. de Oradea mare, ca interpreţĭ fidelĭ ai convingerei alegĕtorilorŭ noştri, credemŭ a satisface intereselorŭ acestora, ba a tuturorŭ Românilorŭ cat. de rit. or. când, cuprinḑêndŭ justele dorinţe şi pretensiunĭ ale lorŭ într'o declaraţiune motivată, ne deciserămŭ a-o pune pe masa acestui onorabilŭ Congresŭ.

Vorbescŭ de interese române; ba că tocmai aşa le-aşĭ puté numi interese ale catolicismului întregŭ, şi ale însĕ-şĭ patriei.

Crescuţĭ la lumina raḑelorŭ cerescĭ ale religiunei catolice, convinşĭ de adevĕrulŭ învĕţăturilorŭ ei mântuitóre, alipiţĭ neclătitŭ de stânca a lui Petru, nu putemŭ da destulă laudă şi mulţumită Provedinţei d-ḑeescĭ, că a recondusŭ, deşi numai o parte a naţiunei nóstre, în corabia s. sale bisericĭ; dér chiar pentru acésta e cumplită durerea, ce ne sfăşiă inima, vĕḑêndŭ, că se află în sînulŭ nostru mai mulţĭ, alŭ cărorŭ numĕrŭ cresce pe ḑi ce merge, carĭ profitândŭ de autonomia constituţională întrodusă acum în biserica Românilorŭ orientalĭ, şi arĕtândŭ la influinţa ei binefăcĕtóre, ce se manifestă în resultate vĕḑute; ér de altă parte indigetândŭ la amorţéla, carea, în lipsa esercĭărei drepturilorŭ nóstre autonome, cuprinse totŭ organis-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

DIPLOMAŢIĂ.
de Eduard Schult.

(Urmare).

„Dér, Serenissime“, rĕspunse Bertin, „acésta e o afacere neplăcută. Suntŭ de ḑece anĭ la ambasada din Londra şi nu aşĭ voi sĕ fiu ţinutŭ de omŭ coruptibilŭ“.

„Liniştesce-te, d-le Bertin“, ḑise principele, „iau asupră-mĭ tóte urmările, chiar şi faţă de guvernulŭ nostru. Astfelŭ de ómenĭ, ca lord Seymour, trebue bătuţĭ cu armele lorŭ proprii. Ai înţelesŭ şi scĭ ce ai sĕ facĭ?“

„Fórte bine, Serenissime“.

Ambasadorulŭ 'şĭ reluă condeiulŭ. Bertin se ridică, făcŭ unŭ complimentŭ şi părăsì apoi camera.

După ce Talleyrand terminà raportulŭ, la care lucrase, luà câteva cóle de hârtiă góle, carĭ erau înaintea lui şi scrise cu trĕsăturĭ marĭ şi legibile pe pagina întêiu: „Corespondenţa secretă a ambasadorului principe Talleyrand cu contele Arnim, ministru de esterne regescŭ prusianŭ. Secretŭ severŭ“. Apoi redactà, începêndŭ pe pagina a doua şi cu data înainte de şese sĕptĕmânĭ, o epistolă, cum i-ar fi pututŭ scrie atuncĭ ministrulŭ prusianŭ şi adecă într'unŭ tonŭ ostilŭ Franciei. După aceea urmà o epistolă, care forma rĕspunsulŭ principelui la cea dintêiu. Talleyrand scria în calitatea sa de primulŭ consilierŭ diplomaticŭ alŭ regelui Ludovicŭ Filip şi nu rĕmase datorŭ în espresiunĭ ministrului prusianŭ. Apoi veni o a doua epistolă a lui Arnim şi alŭ doilea rĕspunsŭ alŭ lui Talleyrand şi o a treia epistolă a lui Arnim încheià corespondenţa, care deşi cuprindea numai scrisorĭ private, totuşĭ era ca epistolele diplomaţilorŭ, când e iminentă vre-o întrerupere a relaţiunilorŭ diplomatice. Talleyrand puse documentulŭ în scrinulŭ indicatŭ oficiantului de cancelariă şi lucrulŭ de pe ḑiua acésta era terminatŭ.

Două ḑile după aceea intrà Bertin érăşĭ în cabinetulŭ şefului sĕu.

„Serenissime, afacerea cu lord Seymour e terminată, aicĭ am banii“, anunţà elŭ.

„Frumosŭ“, ḑise principele. „Décă voescĭ sĕ depunĭ bine capitalulŭ, atuncĭ te sfătuescŭ sĕ-lŭ depunĭ la noulŭ împrumutŭ indicŭ; acesta e fórte sigurŭ şi-ţĭ aduce cincĭ procente.“

După acésta trecură érăşĭ câteva ḑile, când Talleyrand chemà în odaia sa, pe celŭ mai tînĕrŭ secretarŭ alŭ sĕu de ambasadă, contele Couronel, care funcţiona totdeodată şi ca secretarŭ privatŭ alŭ sĕu.

„Iubite conte“, începù elŭ, după ce Couronel se aşeḑă pe scaunŭ. „Ai primitŭ dór o învitare dela lordul şi lady Seymour, pentru ca sĕ petrecĭ la dênşii primele ḑile ale sĕptĕmânei viitórei?“

„Da, Serenissime“.

„Noi aşadéră vomŭ călători împreunŭ la Marlyhouse şi pentru timpulŭ petreceri nóstre acolo am pentru D-ta o mică însărcinare discretă.“

Principele istorisi contelui pertractările lordului Seymour cu Bertin, precum şi cumpĕrarea corespondenţei şi acluse la acésta unŭ mandatŭ specialŭ pentru tênĕrulŭ diplomatŭ, pe care acesta 'lŭ primì surîḑêndŭ, dér promise, că-lŭ va împlini cu punctualitate.

In Marlyhouse, moşia soţilorŭ Seymour, se întruni o strălucită societate de bărbaţĭ, care consta din diplomaţĭ, din strĕinĭ de rangŭ, proprietarĭ distinşĭ englesĭ, membri ai parlamentului, funcţionarĭ înalţĭ şi oficerĭ. Câţĭva dintre óspeţĭ plecară érăşĭ în ḑiua sosirei, alţii rĕmaseră mai multe ḑile. Fiăcare îşĭ petrecea cum voia şi cătră séră se întruneau toţĭ la prânḑulŭ sub preşedinţa dómnei Seymour.

Mercurĭ voiau ambii diplomaţĭ francesĭ, carĭ sosiră Lunĭ în Marlyhouse, sĕ plece imediatŭ după prânḑŭ, spre capitală. Lordulŭ Seymour fù în ḑiua acésta cu o deosebită consideraţiune faţă de dênşii, când înainte de amiaḑĭ întâlni pe Talleyrand în parcŭ, 'lŭ luà pe acesta de braţŭ şi-lŭ întrebà:

„Spune-mĭ, iubite amice, cu tótă sinceritatea, care trebue sĕ domnéscă între amicĭ, cum stai actualmente cu Prusia?“

„Cu Prusia?“ repeţi principele cu cea mai mare indiferenţă. „O, stămŭ escelentŭ“.

„Seriosŭ?“ întrebà lordulŭ mai departe.

„Fórte seriosŭ“, rĕspunse Talley-

mulŭ vieţei nóstre bisericescĭ, se încércă a marca prin cărţĭ, broşurĭ şi foi publice uniunea de atare, care nu numai că şi-a finitŭ misiunea la Românĭ, ci pune chiar stavile culturei şi propăşirei naţionalĭ, şi provócă pe Românĭ a se întórce la sînulŭ bisericei, unde nu suntŭ împe decaţĭ în libera esercíare a libertăţi lorŭ lorŭ.

Onorabile Congresŭ! Vorbescŭ către catolicĭ; vorbescŭ către o adunare, unde şedŭ prelaţĭ, carĭ deşi nu pórtă pe trupurile lorŭ ranele persecuţiunilorŭ suferite pentru s. credinţă catolică, ca părinţii din Nicea, dér le pórtă, fără îndoélă, în inimile lorŭ. E óre cu putinţă, ca sĕ nu ne înţelégă? E óre cu putinţă, ca recunoscêndŭ paşii smintiţĭ ai trecutului, sĕ adaugă către aceia nouĕ smintele? Din contră, e óre cu putinţă, ca sĕ nu profite de tótă influinţa, de carea se bucură, ca sĕ se delăture din cale causele, carĭ provócă atarĭ triste mişcărĭ, şi sĕ se liniştéscă inimele turburate?! Sĕ nu scie óre membrii acestui Congresŭ onorabilŭ, că e o politică multŭ mai înţeléptă a preveni cu mĕsurĭ corĕspundĕtóre opiniunea publică, decâtŭ a precipita prin opunere nejustificată operaţiunile ei ruinătóre?!

De ar fi, sĕ vĕ îndemne la acésta chiar şi interesulŭ bine priceputŭ alŭ patriei!

Norĭ plinĭ de periculŭ se adună pe orisontulŭ Europei; în frică şi cutremurŭ pândimŭ clipita, când potŭ sĕ se descarce asupra patriei nóstre, încingêndŭ cu fulgerile lorŭ în flacărĭ, de-asupra ceriulŭ, de desubtŭ pămêntulŭ. Óre fi-vomŭ bărbaţĭ a sta locului? Nicĭ Românulŭ, nicĭ Maghiarulŭ nu suntŭ destulŭ de tarĭ, ca sĕ se pótă încrede faţă cu periculŭ, ce ne póte ajunge, numai în puterile sale; cine nu vede, că ambi numai în alianţă împrumutată îşĭ potŭ afla garanţia esistenţei şi puterei lorŭ?

Ei bine! Dér a căştiga pe cine-va pentru alianţă sinceră, şi a stórce cu forţa aliania cuiva, nu e acelaşĭ lucru, ci suntŭ două lucrurĭ prea deosebite. Acéstă adunare e destulŭ de înţeléptă, ca sĕ mĕ înţelégă.

Indestulire şi alianţă adevĕrată nu póte înflori, decâtŭ din respectarea împrumutată a drepturilorŭ, din libertatea deplină, basată pe îndreptăţire egală.

Pe lângă garantarea drepturilorŭ nóstre, contopiţĭ prin iubire într'o inimă, vomŭ da mâna, ne vomŭ aduna cu toţii în jurulŭ altarului patriei şi cu puterĭ unite vomŭ ridica patria la acelŭ gradŭ de gloriă, ca sĕ invidieze străinii înţelegerea, pacea şi fericirea nóstră.

Sĕ lucrămŭ dér aşa, ca cu interesele şi drepturile nóstre sĕ nu ne lovimŭ unulŭ în altulŭ; ci împărţindŭ drepturile egalŭ şi respectându-ne împrumutatŭ interesele, sĕ asigurămŭ şi eternisămŭ între noi pacea, frăţietatea, fericirea!

Celŭ ce nu respectă drepturile şi libertatea altuia, nicĭ elŭ însu şĭ nu e demnŭ de libertate şi de fructele ei binecuvêntate!

Ce vorŭ perde Maghiarii prin aceea, că vorŭ recunósce bisericei Românilorŭ cat. de rit. or. dreptulŭ, dea-şĭ organisa ea însa-şĭ afacerile sale interne, în deplină independenţă? Din contră, ce nu vorŭ căştiga? Căştigândŭ încrederea şi afectulŭ Românilorŭ, au căştigatŭ tóte!

A edifica în propriulŭ sĕu, ruinândŭ proprietatea vecinului, nu e gloriă! Dér a sci edifica, ca după edificare, privindŭ peste opera terminată, sĕ poţĭ dice, cu vecinulŭ dimpreună, ca odinióră Creatorulŭ după creare: Ecă, tóte suntŭ bine! Acésta este operă adevĕratŭ dumnedeéscă, operă demnă de omulŭ creatŭ după tipulŭ şi asĕmĕnarea lui Dumnedeu!

Incheiu cu cuvintele lui Tacitŭ: „*Ante omnia extirpandas dissidiarum causas, et conciliandos animos necessarium arbitror*“.

Fericiţĭ noi, décă ne-amŭ puté întórce la comitenţii noştri cu acea scire îmbucurătóre, că pasulŭ nostru de astădĭ a pregătitŭ şi înaintatŭ succesulŭ doritŭ. Dér décă nu ne rĕmâne altă alegere, decâtŭ sĕu a renunţa la drepturile şi a trada interesele nóstre, sĕu a ne lupta fără succesŭ: alegemŭ acésta din urmă, şi *vomŭ lupta cu constanţă, dér de drepturile şi interesele bisericei şi ale naţiunei nóstre nu putemŭ, nu voimŭ a abdica nicĭodată.*

După aceste, am onórea, atâtŭ din partea mea, câtŭ şi din partea d-lorŭ *Iosifu Romanŭ* şi *Iosifŭ Vulcanŭ*, conde putaţĭ ai mei din diecesa Oradei marĭ, a notifica onorabilului Congresŭ dreptele dorinţe şi pretensiunĭ ale alegĕtorilorŭ noştri într'o declaraţiune motivată, ce-mĭ iau cutezarea a-o depune pe masa adunărei cu acea rugare, ca sĕ se citéscă, sĕ se ia la protocolŭ, şi respectându-se autonomia bisericei nóstre, onorabilulŭ Congresŭ sĕ binevoéscă a conlucra cu influinţa sa la aceea, ca sĕ se convóce câtŭ mai curêndŭ unŭ Congresŭ alŭ Românilorŭ cat. de ritŭ or., care regulândŭ, independentŭ, afacerile nóstre bisericescĭ, ce ne privescŭ numai pe noi, şi statorindŭ tot-odată în înţelegere cu acestŭ Congresŭ afacerile comune, ce ne privescŭ pe ambe părţile la olaltă, sĕ putemŭ nu peste multŭ conlucra la olaltă spre regularea acelorŭ afacerĭ în armoniă frăţéscă şi cu aceeaşĭ însufleţire după modulŭ, ce ambele Congrese îlŭ vorŭ afla mai corĕspundĕtorŭ; declarândŭ în numele alegĕtorilorŭ noştri, că până atuncĭ noi, o parte mică numai din provincia nóstră bisericéscă, nu ne simţimŭ competenţĭ de a lua parte la nicĭ o pertractare a acestui Congresŭ!

„Cis și trans.“

Sub titlulŭ acesta diarulŭ „Politik“ din Praga scrie unŭ articulŭ de fondŭ, în care face comparaţiune între stările de dincolo şi de dincóce de Leitha.

Estragemŭ din acestŭ articulŭ următórele:

„Fără rĕsunetŭ a trecutŭ în anulŭ trecutŭ iubileulŭ constituţiei dualiste de statŭ. Faptulŭ şi'lŭ va esplica uşorŭ acela, care a urmăritŭ cu ochĭ deschişĭ desvoltarea lucrurilorŭ şi adecă schimbarea acestora în Ungaria. Dincolo de Leitha au ajunsŭ lucrurile tare departe, şi nu este secretŭ, că în cercurile chiămate şi interesate se gândescŭ seriosŭ la sanarea stărilorŭ de acolo. Diarulŭ din Berlinŭ „National Ztg.“ adeveresce acésta. Acesta pe basa unorŭ informaţiunĭ sigure, pretinde a sci, că în dilele din urmă începe a se face după culise o schimbare eclatantă pe terenul politicei interne. Nu este imposibilŭ, ca fără de veste sĕ intre unŭ factorŭ nou în formarea majorităţii, pentru ca sĕ scótă din perplesitate regimulŭ contelui Taaffe, pentru ca celŭ puţinŭ sĕ se pară, că domnesce o linişte pe din afară în acéstă jumĕtate a monarchiei. Acésta voescŭ a o îndeplini — *pentru ca sĕ facă ordine în Ungaria.*

Diarulŭ „Politik“ după ce vorbesce despre cele dise de „National Ztg“, scrie:

„Şoviniştii Maghiarĭ! Ajunşĭ la libertate, „liberalii“ Maghiarĭ îndată şĭ au prefăcutŭ în faptă adevĕratele lorŭ simţirĭ. Pe la finea anilorŭ şése-decĭ cade închiderea şcólelorŭ medii slovace sub pretextulŭ celŭ mai de nimicŭ; la începutulŭ anilor 70 au confiscat averea „Maticei“ pentru ca sĕ o folosécă pentru desnaţionalisarea bieţilorŭ Slovacĭ. Ei apasă şi subjugă naţionalităţile nemaghiare, cărora le denégă orĭ-ce îndreptăţire la viéţă, pe basa unorŭ teorii sciinţifice fabricate de ei. Astfelŭ purceseră ei faţă de compatrioţii lorŭ“.

Fóia cehă arată apoi nerecunoscinţa Maghiarilorŭ faţă de dinastia Habsburg, aducêndŭ esemplele: cultulŭ lui Kossuth, afacerea Hentzi, insultele la adresa armatei comune etc. O schimbare ministerială şi o luptă bisericéscă-politică cu tóte onorile ei — s'au ivitŭ în independenta Ungariă. Nu e mirare, că s'au gânditŭ în fine la unŭ remediu“.

„Calea ce trebue sĕ o urmeze — dice „Politik“ — este: respectarea simţului de naţionalitate, restituirea individualităţilorŭ istorice. Acesta e bastonulŭ magicŭ, care póte face ordine în Austria.... „Fără îndoélă în Ungaria ameninţă a se forma stărĭ cu totulŭ insuportabile. Fără îndoélă pretensiunile Maghiarilorŭ crescŭ cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ raporturile din Cisleitania (Austria) îmbărbătéză pe Maghiarĭ.“

In fine fóia cehă încheiă, dicêndŭ, că o ordine în Ungaria se va puté numai atuncĭ face, când în Austria li-se vorŭ da popórelorŭ egala îndreptăţire.

CRONICA POLITICA.

— 20 Ianuarie.

In şedinţa dela 24 Ianuarie a comisiunei bugetare a **parlamentului austriacŭ**, ministrulŭ de culte şi instrucţiune Dr. Gautsch a comunicatŭ, că cercetările făcute nu au arĕtatŭ lipsa înfiinţărei unui gimnasiu alŭ statului în Cernăuţĭ, acésta depinde dela propunerile respective ale oficiului şcolarŭ alŭ ţĕrii. Pertractările referitóre la zidirea unui edificiu nou pentru gimnasiulŭ gr. or. din Suceava au ajunsŭ acelŭ stadiu, că în curêndŭ se va puté începe cu zidirea. Referitorŭ la şcóla de profesiune din Câmpulungŭ, ce are a se activa, ministrulŭ a disŭ, că ea este de lipsă şi că comisiunea centrală pentru afacerile instrucţiunii profesionale a recomandatŭ înfiinţarea unei şcóle de măsăritŭ şi strungăritŭ; momentanŭ se află în pertractare partea financiară.

*

Pe când foile din Viena şi o parte din cele italiane vorbescŭ, din incidentulŭ toastului recentŭ alŭ împĕratului Wilhelm, despre o apropiare **ruso germană**, diarele din Berlinŭ se pronunţă cu mare reservă faţă de acestŭ toastŭ. „Vossische Ztg“ scrie: „E adevĕratŭ, că mai 'nainte s'au luptatŭ Ruşii şi Prusienii în contra unui duşmanŭ comunŭ, în contra Francesilorŭ. Dér aceea ce a făcutŭ Ţarulŭ, nu s'a făcutŭ din amiciţiă pentru Prusia, ci din interese rusescĭ. Idea, că Ruşii şi Germanii din nou se vorŭ lupta umĕrŭ la umĕrŭ în contra Franciei, chiar de ar fi încă republică, nu află rĕsunetŭ nicĭ la Ţarulŭ nicĭ la poporulŭ rusescŭ. Toastulŭ împĕratului germanŭ, décă s'ar lua ca o manifestaţiune politică şi nu ca o curtoasiă personală faţă de óspele casei domnitóre, ar puté uşorŭ sĕ fiă folositŭ în contra proiectelorŭ militare, carĭ se baséză pe supoşiţiunea unui rĕsboiu cu două fronturĭ, aşa déră unŭ rĕsboiu alŭ Germaniei, în contra Franciei şi a Rusiei. In espunerile cancelarului Caprivi, importanţa toastului 'şĭ află limitea sa. Caprivi a declaratŭ de curêndŭ. că politica Germaniei faţă de Rusia, este totŭ aceea, ca sub Bismarck. Şi totŭ aşa va fi şi după dejunulŭ recentŭ“.

*

Camera francesă a discutatŭ în şedinţa din 28 Ianuarie **bugetulŭ marinei**. D-lŭ Thompson, raportorulŭ, constată progresele continue ale marinei: escadra din Mediterană este superióră escadrei italiene, ér cea din Nordŭ este egală în numĕrŭ cu totalitatea escadrelorŭ germane. Situaţia va fi încă şi mai bună în 1893. Puterea de atacŭ va merge crescêndŭ în fiă-care anŭ, unităţile de luptă, carĭ acum suntŭ în numĕrŭ de 422, vorŭ fi de 515 în 1898. Ministrulŭ, admiralulŭ Rieunier, cere Camerei sĕ voteze fără vre o îndoélă creditele, carĭ vorŭ fi întrebuinţate spre binele ţĕrei (aplause). S'au votatŭ mai multe capitole.

*

Ambasadorulŭ englesŭ, lordulŭ *Dufferin*, a avisatŭ pe guvernulŭ francesŭ printr'o scrisóre, **despre sporirea trupelorŭ englese de ocupaţiune în Egiptŭ**, adăogêndŭ, că acéstă hotărîre a Angliei nu schimbă întru nimicŭ intenţiunile sale în prinţa ocupaţiunii. D. Waddington a fostŭ însărcinatŭ sĕ ia actŭ de acéstă declaraţiune şi sĕ céră lordului Rosebery de a precisa incidentele, carĭ au motivatŭ nouĕle mĕsurĭ hotărîte de Anglia. D. Waddington va avé o întrevedere cu lordulŭ Rosebery. „Gazeta de Colonia“ află din Londra, că representanţii străinĭ acreditaţĭ pe lângă curtea britanică au comunicatŭ guvernelorŭ lorŭ respective, că Anglia vrea sĕ întăréscă trupele de ocupaţiune în Egiptŭ, dér că ea nu schimbă întru nimicŭ politica sa în privinţa acestei ţĕrĭ. Işĭ menţine de asemenea declaraţiunile anterióre. Se aştéptă nouĕ puterĭ în Egiptŭ la începutulŭ lui Februarie. Până atuncĭ s'a şi trimisŭ unŭ batalionŭ la Port Said.

SCIRILE DILEI.

— 20 Ianuarie.

Medaliile comandate la casa Scharff din Viena din incidentulŭ căsĕtoriei principelui Ferdinandŭ cu principesa Maria, au sositŭ în Bucurescĭ. Medaliile suntŭ: 10 de aurŭ şi 150 de argintŭ. Cele 10 se vorŭ da membrilorŭ familiilorŭ principilorŭ căsĕtoriţĭ, ér cele 150 miniştrilorŭ, corpului diplomaticŭ şi înalţilorŭ demnitarĭ ai statului. Se vorŭ mai bate 1000 medalii de bronzŭ la monedăria Statului.

—x—

Revista germană „Globus“ din Lipsca, a începutŭ publicaţiunea unorŭ articole fórte importante asupra Românilorŭ macedonenĭ. Articolele suntŭ scrise de cunoscutulŭ profesorŭ Weigand din Lipsca.

—x—

Revisuirea legei pentru vênatŭ. In şedinţa dela 28 Ianuarie a dietei unguerescĭ, raportorulŭ Horvath Bela presentà petiţiile a trei comitate, carĭ cerŭ modificarea legei pentru vênatŭ în sensulŭ, ca fiă-căruia sĕ i-se permită vênarea iepurilorŭ, deórece aceştia suntŭ nisce animale păgubitóre. Horvath Adam dovedì cu date, că la Kecskemet, iepurii au pricinuitŭ *într'unŭ singurŭ anŭ pagubă de 114,460 fl.* prin aceea, că au rosŭ pomii. Cere şi elŭ grabnica revisuire a legei pentru vênatŭ. Ministrulŭ de agricultură Bethlen a şi promisŭ în urma acésta, că va lua mĕsurĭ pentru modificarea legei de vênatŭ în sensulŭ arĕtatŭ aci.

—x—

Vĕrsatulŭ negru. In oraşulŭ Chezdi-Oşorheiu a muritŭ în dilele trecute o femeiă de vĕrsatŭ negru. Din causa acésta domnesce mare agitaţiune printre locuitorii de acolo. Autorităţile au luatŭ mĕsurĭ sanitare pentru delăturarea rĕului.

—x—

Producţiunea de aséră a recitatorului *Stoof* a reuşitŭ fórte bine. Dênsulŭ e unŭ adevĕratŭ artistŭ în recitare posedândŭ pe lângă talentŭ şi o voce puternică de basŭ. Minunatŭ a predatŭ actulŭ IV din „Ein Volksfeind“ de Ibsen. Mare ilaritate şi vine aplause a stîrnitŭ în publicŭ d-lŭ Stoof prin recitarea unorŭ poesii în dialectulŭ săsescŭ din Ardélŭ. Produc-

---

rand, „de când domnesce regele Ludovicŭ Filip, n'am statŭ cu Prusia, cu Austria şi cu Rusia nicĭ odată mai bine, ca tocmai acum“.

Lordul Seymour făcù o faţă violênă, ér Talleyrand, care observà acésta, nu turburà bucuria tăcută a lui Seymour, care era convinsŭ, că s'a uitatŭ în cărţile lui Talleyrand şi părea decisŭ, ca avantagiulŭ acesta, sĕ-lŭ folosécă în modŭ diplomaticŭ.

„Acésta o sciu mai bine, nu mĕ tragĭ tu pe sfóră; noi Englesii vomŭ zădărnici căsĕtoria fiicei regelui Francesilorŭ cu regele Belgiei, pentru ca voi Francesii, după propriile tale scriscrĭ, v'aţĭ certatŭ cu Prusia şi sunteţĭ ameninţaţi cu unŭ rĕsboiu din partea sfintei alianţe,“ — 'şĭ gândea lordulŭ Seymour.

„Vomŭ vedé la fine“ 'şĭ gândea principele Talleyrand.

Bĕtrânulŭ diplomatŭ francesŭ începù sĕ laude frumseţa parcului din Marlyhouse; fericitŭ, ca unŭ omŭ, căruia i-a succesŭ unŭ lucru mare, conducea lordul Seymour, pe óspele seu.

(Finea va urma.)

ţiunea de aseră a fostŭ bine cercetată din partea publicului, care aprópe esclusiv a fostŭ compusŭ din Saşĭ.

—x—

Decoraţĭ. Din incidentulŭ petrecerei lui Ţarevici în Viena au primitŭ patru oficerĭ din regimentulŭ de inf. Alexandru I de Rusia Nr. 2 ordine mai înalte rusescĭ: căpitanulŭ Tompa ordinulŭ Sf. Ana cl. 3, locotenenţii Cvitas şi Boyer şi maestrulŭ musicei militare Kraus ordinulŭ Stanislau cl. 3. Doi subofícerĭ au primitŭ ordinulŭ Sf. Ana pentru subofícerĭ, ér alţĭ doi medalii de aurŭ. Afară de aceea i s'a pusŭ la disposiţiunea colonelului regimentului 5 medalii de argintŭ pentru a le împărţi între soldaţĭ.

—x—

Consiliulŭ federalŭ alŭ Elveţiei a aprobatŭ prelungirea învoielii provisoriă cu România.

—x—

La esposiţia din Berlinŭ. Ministrulŭ Berlepsch a constatatŭ în dieta imperială, că guvernele germane au trebuitŭ sĕ renunţe la organisarea unei esposiţiunĭ la Berlinŭ pentru că marii industriaşĭ nu s'au arătatŭ dispuşĭ sĕ participe.

—x—

Universitatea din Palermo a fostŭ închisă din causa a o mulţime de acte de nedisciplină comise de studenţii universităţii de acolo.

—x—

Şese mii de tablourĭ. Cercurile artistice din Veneţia suntŭ în plină agitaţiă. Se propagă anume ideia d'a se adresa ministeriului cultelorŭ o cerere în scopŭ de a se obţine, pe cale diplomatică, retrocesiunea a şése mii de tablourĭ, carĭ dela 1806 şi pănă la 1810, au fostŭ răpite în chipŭ arbitrarŭ şi carĭ suntŭ împrăştiate prin diferitele galerii europene. Afară de acésta, oraşulŭ Veneţia ar mai reclama posesiunea la o sută trei-decĭ şi cincĭ de tablourĭ espediate din acestŭ oraşŭ în Austria, în anulŭ 1838, la ordinulŭ împĕratului Ferdinandŭ.

—x—

Furnisare, Ministeriulŭ ung. de honvedĭ are necesitate de 1,059,000 bucăţĭ de sacĭ pentru menage din calicot pentru armata de honvedĭ. Informaţiunĭ mai de aprópe se potŭ lua în biroulŭ camerei comerciale şi industriale din Braşovŭ Terminulŭ de oferte este 28 Februarie n. c.

Din dieta unguréscă.

In 30 Ianuarie s'a desbătutŭ în dieta unguréscă *budgetulŭ ministeriului de honvedĭ.*

Cu acéstă ocasiunea s'au întêmplatŭ scene turbulente între „părinţii patriei". Diarului „Ellenzek i-se telegrafiéză cu privire la acésta din Peşta, următórele:

După vorbirea finală a ministrului Fejérvary, dieta primi budgetulŭ. După aceea urmă desbaterea specială asupra preliminariului, care pricinui mare furtună.

Primulŭ protestŭ îlŭ ridică Gabriel *Ugronŭ*, care protestă în contra împrejurărei, că limba germană a intratŭ ca contrabandă între honvedĭ. 350 de anĭ suntŭ, dise elŭ, că strămoşii noştrii s'au luptatŭ în contra introducerea limbei germane: în legile nóstre am statoritŭ, că oficerŭ *în regimentele ungurescĭ póte fi numai Maghiarulŭ* (!!?)

„De aceea avemŭ dreptate, nu sĕ cerem, ci sĕ pretindemŭ, ca regimentele ungurescĭ sĕ fiă provĕdute cu oficerĭ maghiarĭ".

Vorbitorulŭ apoi făcŭ comparaţii între sinuciderele din armata comună şi din armata de honvedĭ. In acésta din urmă suntŭ mai multe sinuciderĭ. Elŭ cere, ca honvedimea sĕ fiă provĕdută cu tunurĭ. Décă se va primi proiectulŭ atuncĭ elŭ rógă dieta, ca sĕ lŭ încredinţeze altorŭ mânĭ, nu lui Fejérváry (aplause furtunóse).

Ministrulŭ *Fejervary* declară, că vorbele sforăitóre ale lui Ugron suntŭ în adevĕrŭ zadarnice (deórece în dietă e o maioritate austriacă. Nota Red. „Ellenzek). Fejervary provócă pe Ugron, ca sĕ-i spună unŭ sigurŭ casŭ, în care tinerii maghiarĭ, sĕ fi fostŭ respinşĭ din corpulŭ oficerilorŭ.

Contele *Apponyi* ţine declaraţiunea ministrului de fórte slabă; — nu este destulŭ, că tinerii maghiarĭ nu suntŭ respinşĭ, ci trebuescŭ delăturate acele piedecĭ culturale, carĭ îi împedecă de a intra. Vorbitorulŭ, dise apoi, că provocarea lui Fejervary la partea privitóre la pactulŭ dela 1867, este cu totulŭ falsă. Ministrulŭ Fejervary se provocă la contele Andrassy, dér în modŭ necorectŭ".

După mai multe desbaterĭ micĭ proiectulŭ fŭ primitŭ şi în detailŭ.

Corespondenţa „Gaz. Trans."

Din Valea Oltului (com. Făgăraşului) Ian. 1893.

Suntemŭ fericiţĭ de a avé drumŭ feratŭ în mândra nóstră „Valea - Oltului"; de-ocamdată numai pănă la Făgăraşŭ.

Cu bucuriă amŭ salutatŭ celŭ dintâi trenŭ în Noemvre an. tr., care ni-a deschisŭ acéstă legătură socială cu vestulŭ civilisatŭ alŭ Europei. In acestŭ momentŭ amŭ uitatŭ jertfa cea *mare*, adusă pentru acéstă liniă ferată în suma de 22 mii fl., anualĭ pe timpŭ de 50 anĭ.

Amŭ uitatŭ şi insultele organului guvernamentalŭ „Kolozsvar", care în nr. 9 din 1887, tractândŭ despre facerea drumului feratŭ în Valea Oltului, le a aruncatŭ asupra poporului „valahŭ" cu lopata din balta de noroiu, ce o are acéstă foiă nesĕcată la disposiţiune, când este vorba de Valachĭ.

Ne-amŭ înşelatŭ însĕ în credinţa nóstră, că cu linia ferată prin Valea Oltului, vomŭ fi puşĭ în legătură socială cu vestulŭ Europei culte, căcĭ faptele arată contrarulŭ. Se pare, că numai vagónele ni-au venitŭ din vestulŭ Europei, nu însĕ şi personalulŭ de manipulaţiă.

După deschiderea liniei ferate *s'a aplicatŭ pe la staţiunile de telegrafŭ şi şefĭ, carĭ nu cunoscŭ nicĭ limba poporului român şi nicĭ limba germană.* Cum se espedéză telegramele în limba română, îşĭ póte închipui numai acela, care se servesce de telegrafŭ cu limba sa.

Nu se póte nega buna voinţă a acestorŭ amploiaţĭ, carĭ necunoscêndŭ limba poporului şi vĕdêndu se compromişĭ şi chinuiţĭ în serviciulŭ lorŭ, se silescŭ din tóte puterile de a învĕţa limba necunoscută lorŭ pănă acuma.

De conducterĭ, nu póte fi vorba, căcĭ aceştia *când li se facŭ întrebărĭ în limba română, se uită la întrebătorŭ peste umerĭ, éră când suntŭ agrăiţĭ în limba germană, rĕspundŭ în limba maghiară.* Avemŭ la disposiţiune casurĭ concrete, că Românĭ cu buna stare, însĕ îmbrăcaţĭ românesce, au plătitŭ şi au căpătatŭ bilete pentru a 2-a clasă, însĕ *conducterulŭ i a înfundatŭ cu sila în a 3 a clasă.*

La staţiunea Făgăraşŭ, preotulŭ românescŭ din Rucurŭ, îmbrăcatŭ în haine românescĭ, a *cerutŭ şi plătitŭ biletŭ pentru a II-a clasă şi a căpătatŭ biletŭ pentru a III-a clasă*, cu care fiindŭ trenulŭ gata de plecare, s'a urcatŭ în a III a clasă şi a călĕtoritŭ.

La têrgulŭ Făgăraşului din Decemvre, precum şi în unele Vinerĭ — têrgŭ de sĕptĕmână — în care concurenţa de călĕtorĭ a fostŭ fórte mare, ér vêntulŭ de iérnă pĕtrundĕtorŭ, călĕtorii au folositŭ şi primitŭ bilete pentru a 3-a clasă, din lipsa vagónelorŭ de persóne însĕ, s'au înfundatŭ în vagónele, în carĭ se transportéză boi şi porcĭ.

X.

Petrecerĭ.

Corpulŭ învĕţatorescŭ din Hermanŭ învită la producţiunea şi petrererea cu jocŭ, ce o va arangia Duminecă, în 24 Ianuarie (5 Febr.) c. în sala hotelului de acolo. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ pentru susţinerea corului vocalŭ românŭ din Hermanŭ. Intrarea: Loculŭ I de persónă 40 cr., de familiă 1 fl. Loculŭ II (în picióre) de persónă 30 cr., de familiă 80 cr. Inceputulŭ la 7 óre séra. Ofertele marinimóse se vorŭ chita şi pe cale diaristică.

*

Inteligınţa română din Deda şi jurŭ învită la petrecerea cu jocŭ, ce se va arangia acolo la 12 Februarie n. c. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ pentru fondulŭ şcólei din Deda. Intrarea de persónă 80 cr. de familiă, de doi membri 1 fl. 50 cr., ér dela doi membri în susŭ, de fiăcare membru 50 cr. Inceputulŭ la 7 óre.

Leo Popescu, presidentŭ; G. Şandorŭ, secretarŭ; G. Truţa, controlorŭ, I. Fincu, cassarŭ.

Ofertele marinimóse se vorŭ chita pe cale diaristică şi suntŭ a se adresa presidiului în Deda. Viptualele rĕmânŭ în provederea familiilorŭ.

Literatură.

A apărutŭ în Analele societăţii istorice din Berlinŭ (Iahresberichte der Geschichtswissenschaft XIV Iahrgang) Raportulŭ d-lui *Nic. Densuşianu* despre **literatura istorică şi filologică a Românilorŭ** *în cursulŭ a. 1891.* Raportulŭ tractéză despre 93 diferite publicaţiunĭ şi memorii. Sumariulŭ este următorulŭ: Urkundenbücher und Chroniken. — Quellenkritik. — Politische Geschichte. — Specialuntersuchungen. — Handels- und Finazgeschichte. — Kulturgeschichte. — Ethnographie und Statistik. — Rumänische Sprache. — Volksmythologie und Volksdichtung. — Die Rumänen von Makedonien und Dalmatien. — Litteraturgeschichte. — Numismatik.

*

A apărutŭ:

O carte tipărită din ordinulŭ M. S. Impĕratulŭ Rusiei, de *Zamfirŭ C. Arbure.* Bucurescĭ, 1893. Formatŭ micŭ 8⁰ de 40 pag. Preţulŭ 40 banĭ. Cartea e dedicată d-lui *Dr. C. Istrati* şi este o interesantă recensiune a opului rusescŭ: „Basarabia, descriere istorică, cu voinţa Majestăţii Sale editată de ministrulŭ de interne", alŭ căreia autorŭ e Pompeiu Nicolaevicĭ Batinşcoff, cunoscutŭ ca mare rusificătorŭ.

*

Ortografia limbei române, de *G. P. Parvulescu*, bacalaureatŭ în litere şi sciinţe, licenţiatŭ în dreptŭ, advocatŭ etc. Têrgu Jiu, 1892. — Scrierea acésta forméză unŭ frumosŭ volumŭ de 128 pagine în 8⁰ şi se vinde cu preţulŭ de unŭ leu; e o carte fórte necesară pentru institutorĭ, învĕţătorĭ şi în genere pentru toţĭ doritorii de a cunósce regulele ortografiei române. Ea va fi urmată în currêndŭ de unŭ manualŭ mai elementarŭ de 30—40 pagine pentru usulŭ specialŭ alŭ elevilorŭ din şcólele primare, în care scopŭ ambele scrierĭ vorŭ fi supuse aprobărei ministeriale. D nii profesorĭ, institutorĭ şi învĕţătorĭ, carĭ vorŭ voi s'a introduce în clase, ca manualŭ didacticŭ, una séu alta din aceste două scrierĭ, după trebuinţă, suntŭ rugaţĭ a arăta d-lui autorŭ părerile d-lorŭ şi numĕrulŭ de esemplare, pe carĭ arŭ puté conta, spre a regula în consecinţă tragerea unei nouĕ ediţiunĭ, deórece desfacerea primei ediţiunĭ este deja asigurată.

DIVERSE.

Şérpele Cleopatrei. Sara Bernhadt, care se află şi jócă pe scena teatrului Naţionalŭ din Roma, sosi mai dilele trecute în capitala Italiei, cu 68 de lădĭ, 2 dame de companie, 3 ómenĭ de serviciŭ, unŭ câne San Bernardŭ şi şérpele cu care ea ese pe scenă în Cleopatra. Acésta este faimósa reptilă pe care Sara o perduse acum câtŭ-va timpŭ şi pe care marea actriţă o căuta şi pe mare şi pe uscatŭ şi nu o puté găsi de locŭ. In diua de 1 Ianuarie a acestui anŭ, ea se afla în Viena, unde primi ea unŭ pachetŭ poştalŭ, o cutióră. Ea o deschise şi găsi înăuntru pe tovarăşulŭ ei de aplause din Cleopatra, pe jumĕtate îngheţatŭ de frigŭ. Acum şerpele este bine şi póte Romanii 'lŭ vorŭ puté admira pe scenă împreună cu celebra sa stăpână.

Inteligenţa animalelorŭ. O brutărésă din Anderghim (Belgia), anume Kerremans, vĕduvă, vînduse acum câteva dile unŭ calŭ pe care bĕtrâneţa 'lŭ făcuse sĕ fie neaptŭ pentru serviciŭ. De când părăsise pe vechia sa stăpână sĕrmanulŭ calŭ, care se numea „Coco", deveni tristŭ şi refusă chiar şi mâncarea. După trei dile de la vêndarea calului, brutăreasa fŭ deşteptată în toiulŭ nopţei de nişte loviturĭ date în pórta casei sale însoţite de gemete. Ea credêndŭ că acelŭ sgomotŭ ar fi produsŭ de vr'unŭ beţivŭ, care trecea nóptea pe stradă, nu se mişcă din patŭ. A doua di diminéţă trecĕtorii găsiră pe „Coco" în pragulŭ porţeĭ culcatŭ cu capulŭ rădimatŭ de pórta casei stăpânei sale. Coco era într'o stare vrednică de plânsŭ. Pelea sa era îngheţată. Se încercară în vanŭ ca elŭ sĕ pótă fi sculatŭ în susŭ. Dér tóte îngrijirile ce 'i fură date au rĕmasŭ nefolositóre, căcĭ sĕrmanulŭ Coco îşĭ dădu ultima suflare în faţa brutăreseĭ.

Escrocherie „au mariage". In Franţa mai alesŭ acestŭ genŭ de escrocherie nu e ceva tocmai rarŭ. Dér étă, după „Covurluiulŭ" şi unŭ casŭ întêmplatŭ în Galaţĭ: Unŭ tînĕrŭ Augustinŭ, funcţionarŭ la gara de acolo, s'a logoditŭ tómna trecută cu o tînĕră din Galaţĭ, strada Tecuciului, căreia i-a luatŭ vr'o 400 lei pentru a puté întêmpina cheltuelile de nuntă şi unŭ acŭ de diamantŭ ca darŭ din partea logodnicei; în urmă n'a mai datŭ la locuinţa acesteia. La o lună după acésta, tînĕrulŭ găseşte cu cale a contracta altă logodnă, se înţelege în altă parte a oraşului, cu d-na M. P. vĕduvă, căreia în puterea dragostei şi a întêmpinărei cheltuelilorŭ de nuntă îi ia vr'o două mii lei şi pe urmă, pretextândŭ o misie la Bucureştĭ, n'a mai datŭ vr'o două sĕptĕmânĭ pe la dênsa. Sĕptĕmâna trecută însĕ vĕduva a fostŭ visitată de prima logodnică a promisului ei şi de mama aceleia, care o înştiinţară despre cine e junele. Draculŭ însĕ ne avêndŭ de lucru, pentru încoronarea opereĭ, tocmai când d-na era în cea mai vie emoţiune despre cele ce aflase, aduse şi pe şarlatanulŭ de logodnicŭ. Atâtŭ i-a trebuitŭ: pe lângă sgâriiturile şi scărmănătura obicĭnuită în asemenea împrejurărĭ cu caracterŭ seriosŭ şi comicŭ, apoi mai avŭ şi onórea de a fi dusŭ cu alaiŭ la poliţie.

Unŭ elefantŭ îngheţatŭ. Pe drumulŭ dintre Kiş Vanda şi Ungvar s'a întêmplatŭ unŭ ce neobicĭnuitŭ. Menajeria lui Kludsky a suferitŭ o perdere mare pe drumŭ. Elefantulŭ lui, unŭ colosŭ, a degeratŭ şi tóte încercările de a'lŭ readuce la viéţă au fostŭ în zadarŭ. S'a fiertŭ o banilă de ceaiŭ, s'a turnatŭ în elŭ o sticlă de romŭ şi mai mulţĭ litri de cognicŭ; elefantulŭ a bĕutŭ totŭ, dér nicĭ acésta n'a ajutatŭ şi elefantulŭ a muritŭ în mijloculŭ drumului.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 31 Ianuarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	114.70
Renta de hârtiă 5%	102.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	128.—
dto argintŭ	102.50
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare [prima emisune-	102 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale-ungare	96.35
Bonurĭ croato-slavone	—.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	150.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	142.25
Renta de argintŭ austriacă	98.90
Renta de hârtiă austriacă	98.40
Renta de aurŭ austriacă	116.70
Losurĭ din 1860	—.—
Acţiunile băncei austro-ungare	1060.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	371.25
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	323.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.66
Napoleon-d'orĭ	9.62
Mărcĭ 100 împ. germane	59.20
Londra 10 Livres sterlinge	120.80

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ**

Cursulu pieței Brașovu

din 1 Februarie st. n. 1893

Bancnote românescĭ	Cump.	9 49	Vênd.	9 52
Argintŭ românescŭ	„	9 40	„	9.48
Napoleon-d'orĭ	„	9.58	„	9.62
Lire turcescĭ	„	10.75	„	10.80
Seris. fonc. „Albina" 6%		9.65		9 70
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Imperialĭ	„	5 60	„	5 65
Galbinĭ	„	1.21	„	1 23
Ruble rusescĭ	„	11.75	„	11.80
Mărcĭ germane		—.—		.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ

Sosirea și plecarea trenurilorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 4 óre 20 min. diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 18 min. după am
Trenulŭ de persóne: 7 óre 23 min. séra.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ accel.: 5 óre 15 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 11 óre înainte de améḑĭ
Trenulŭ accel.: 2 óre 19 min. după am

3. Dela Brașovŭ la Zĕrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 5 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 13 min. după am.

Dela Brașovŭ la Ch.-Oșorheiu.

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 20 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 50 minute a. m.
Trenulŭ mixtŭ: 3 óre 10 min. după am.

Sosirea trenurilorŭ în Brașovŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne: 8 óre diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 10 óre 5 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 58 minute séra.
Trenulŭ accel.: 10 óre 17 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 2 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óră 14 min. după am.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 25 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 32 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 25 min. séra.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiuneii sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa ămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."